

**Regeringen
Miljödepartementet**

Ert Dnr: M2020/00539/Ke, M2020/01086/Ke

**Kärnavfallsrådets synpunkter på Svensk Kärnbränslehantering AB:s
bemötande av Strålsäkerhetsmyndighetens granskningsrapport och
Kärnavfallsrådets yttrande över Fud-program 2019**

Ärendet:

Kärnavfallsrådet bemöter här Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) yttrande över dels Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) granskning och utvärdering av Fud-program 2019 (M2020/00539/Ke), dels Kärnavfallsrådets yttrande över Fud-program 2019 (M2020/01086/Ke).

Kärnavfallsrådets synpunkter

SKB ska enligt 11 § kärntekniklagen på uppdrag av reaktorinnehavarna upprätta ett program för den allsidiga forsknings- och utvecklingsverksamhet som behövs för att på ett säkert sätt

- hantera och slutförvara kärnavfall eller kärnämne som inte används på nytt samt
- avveckla och riva anläggningar som verksamheten inte längre ska bedrivas i.

Bestämmelsen i 11 § föreskriver alltså vad forskningen ska omfatta.

Kärnavfallsrådet tar i sitt yttrande över Fud-programmet upp synpunkter som i främsta rummet berör de frågor som saknas i SKB:s forskningsarbete mot bakgrund av bestämmelsen i 11 § kärntekniklagen. Det gäller bland annat forskning avseende utvecklingen av slutförvarsmetoder internationellt, gjutjärnsinsatsens påverkan på kopparkapselns integritet och möjligheten att i en stegvis prövning följa slutförvarets långsiktiga säkerhet. Forskningens inriktning bör, enligt rådets uppfattning, vara att utveckla den valda metoden för slutförvaringen i syfte att säkerställa människors framtida hälsa och miljön.

SKB bemöter inte Kärnavfallsrådets synpunkter utan hänvisar i stället till att det som styr SKB:s forsknings-, utvecklings och demonstrationsinsatser framkommer i de pågående tillståndsprovningarna samt SSM:s framtida tillsyn under pågående utbyggnad. Genom att inte i sak bemöta rådets synpunkter på behovet av fortsatt forskning undandrar sig SKB en allmän diskussion om slutförvarets framtida säkerhet.

Genom sitt bemötande beaktar SKB inte fullt ut vad bestämmelserna i 11 § kärntekniklagen föreskriver beträffande forskningens omfattning. Kärntekniklagen medger inte några undantag i kraven på planerade forsknings-, utvecklings och demonstrationsinsatser oavsett var i processen en tillståndsansökan kan tänkas befinna sig.

Rådet anser att SKB i sitt bemötande i sak bör kommentera de synpunkter som Kärnavfallsrådet för fram i sitt yttrande. Det är enligt rådets uppfattning avgörande för att regeringen i samband med sin granskning och utvärdering av forskningsprogrammet ska få ett fullgott underlag för de villkor som enligt lagen kan ställas för den fortsatta forsknings- och utvecklingsverksamheten.

Kärnavfallsrådet vill avslutningsvis understryka att 11 § kärntekniklagen inte på något sätt är obsolet. Kärntekniklagen gäller i sin helhet tills dess att riksdagen beslutat något annat.

Beredning av ärendet

Ärendet har beretts av Kärnavfallsrådet vid sammanträde 2020-10-22 och bearbetats av Kärnavfallsrådets sakkunnige Ingvar Persson och ledamot Thomas Kaiserfeld. Beslut i ärendet har fattats av Kärnavfallsrådets ordförande Carl-Reinhold Bråkenhielm.

Carl-Reinhold Bråkenhielm
Ordförande Kärnavfallsrådet